

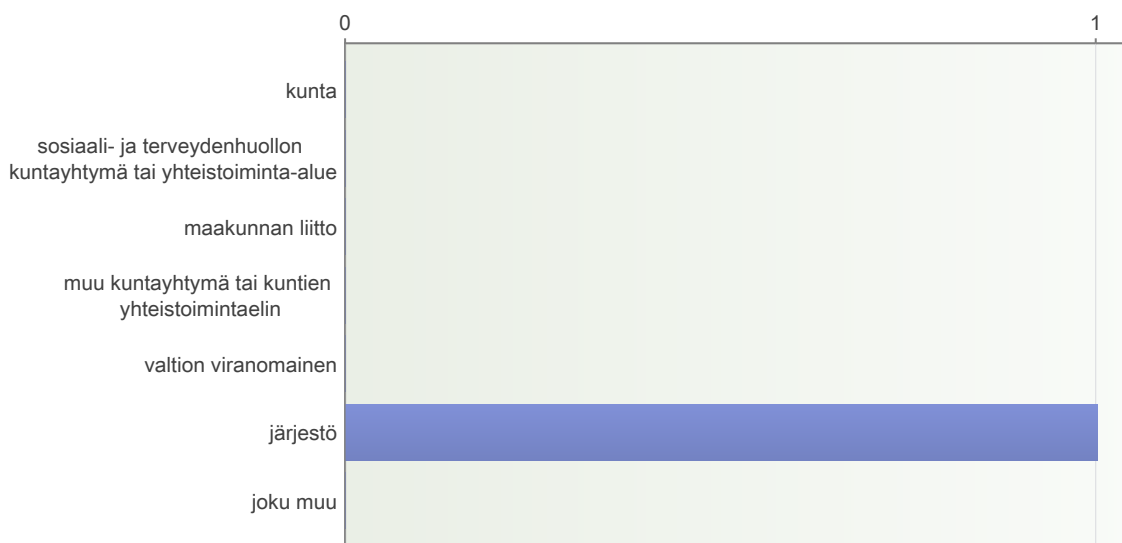
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Naisjärjestöjen Keskusliitto - Kvinnoorganisationernas Centralförbund ry	Anniina Vainio	terhi.heinila@naisjarjestot.fi, anniina.vainio@naisjarjestot.fi		

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Ei vastauksia.

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Vastaajien määrä: 1

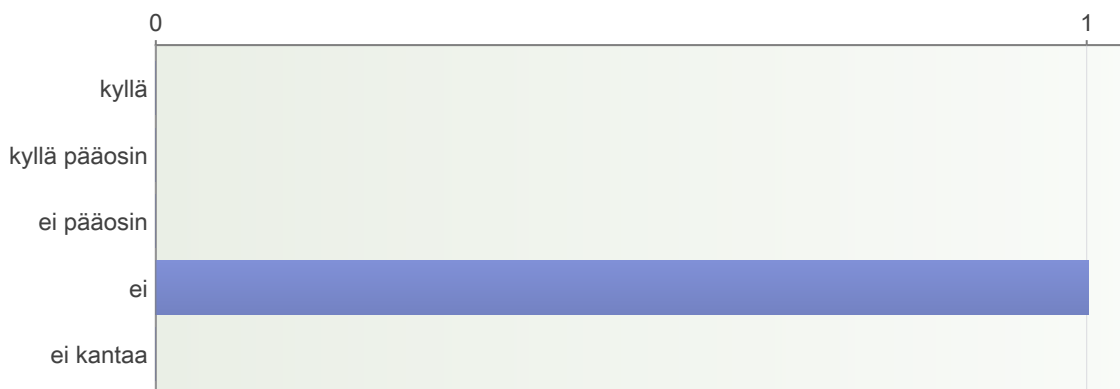
- Sote-uudistuksen yhtenä keskeisenä tavoitteena on säästää sote-palveluiden kustannuksista. Maakuntauudistuksen ja soten järjestämisuudistuksen HE:n suvauksessa on katsottu, että suurin osa 3 mrd € säästötavoitteesta tulisi saavuttaa henkilöstökustannuksista. Keskusliitto varoittaa, että säästöjen kohdistaminen henkilöstöön voi vaikuttaa huonontavasti sekä henkilöstön jaksamiseen että hoidon ja hoivan laatuun.

5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Ei vastauksia.

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

- Tasa-arvon edistämismääräys maakuntalakiin Tasa-arvolaki koskee HE:n mukaan myös maakuntia. Maakuntien tulee siten kaikessa toiminnassaan edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti sekä luoda ja vakiinnuttaa sellaiset hallinto- ja toimintatavat, joilla varmistetaan naisten ja miesten tasa-arvon edistäminen asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa. Tasa-arvolaki edellyttää myös, että maakuntien tulee työnantajina edistää edistää sukupuolten tasa-arvoa tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti. Naisjärjestöjen Keskusliitto huomauttaa, että maakuntalaissa ei HE:n mukaan ole säännöstä sukupuolten tasa-arvon edistämisestä. Laki on pitkälti tekninen ja säätelee maakuntien hallinnosta ja taloudesta, mutta tasa-arvon edistämistavoite maakuntalakiin kirjattuna painottaisi tasa-arvotyön merkitystä maakuntien koko toimintakentällä ja vaikuttaisi myös mm. HE:n 103§:n mukaiseen talousarvioon ja -suunnitelmaan. Naisjärjestöjen Keskusliitto muistuttaa, että vaikka sosiaali- ja terveydenhuolto tulee olemaan maakuntien toiminnoista keskeisin, maakunnille tulee kuulumaan runsaasti myös muita tehtäväaloja, joissa sukupuoli- ja tasa-arvonäkökulma on keskeinen. Sukupuolten tasa-arvo maakuntastrategioihin Nykyisissä maakunnissa ei olla tietoisia viranomaisia koskevasta tasa-arvolain veloitteesta edistää sukupuolten tasa-arvoa ja niistä puuttuvat myös rakenteet ja käytännöt tasa-arvon edistämiseen. Tasa-arvo näkyy nykyisissä maakuntaohjelmissa huonosti eikä maakunnilla ole toiminnallisia tasa-arvosuunnitelmia. HE:n 35 §:n mukaan maakunnilla tulee olla lakisäätöiset maakuntastrategiat, jotka toimivat maakuntavaltuuston ohjausvälineenä maakunnan johtamisessa. Ehdotuksen mukaan maakuntavaltuusto päättää maakuntastrategiassa maakunnan

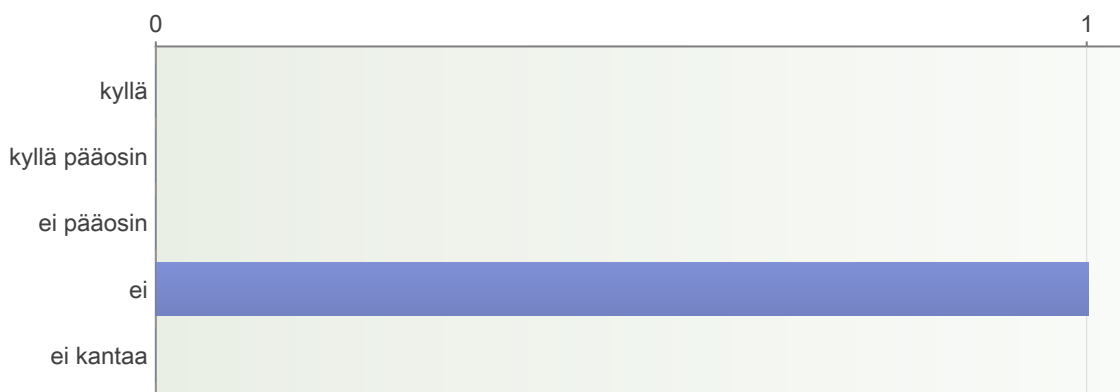
toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Maakuntastrategian sisällöllinen ulottuvuus on hyvin laaja ja kattaa käytännössä maakunnan koko toiminnan. Naisjärjestöjen Keskusliitto vaatii, että maakuntastrategioihin sekä maakuntien toiminnan ja talouden suunnitteluun sisällytetään sukupuolten tasa-arvon edistäminen ja maakuntien tulee laatia ja toteuttaa toiminnalliset ja henkilöstöpoliittiset tasa-arvosuunnitelmat. Tasa-arvon edistämistavoite voitaisiin sisällyttää tähän säännökseen. Maakuntiin luotava rakenteet tasa-arvon edistämiseksi. Edellä esitetystä johtuen Naisjärjestöjen Keskusliitto vaatii, että maakuntiin luodaan uudistuksen yhteydessä toimivat rakenteet ja budjetoidaan riittävät resurssit sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi ja että maakuntalakiin kirjataan tasa-arvon edistämistavoite.

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

- Maakuntalain toimielinten kokoonpanoa koskevaan säännökseen ollaan sisällyttämässä viittaus tasa-arvolakiin (HE 30§). Tasa-arvolakia on tarkoitus muuttaa nyt lausunnolla olevan lakipaketin yhteydessä niin, että maakuntia koskevat jatkossa samat kiintiö- ja tasapuolisen edustuksen säännökset kuin muita julkisen hallinnon ja julkista valtaa käyttäviä toimielimiä (ml. virastot, laitokset ja luottamushenkilöistä koostuvat valtio- ja kuntaenemmistöisten yhtiöiden johto- ja hallintoelimet). Tämä on tarpeen, jotta tilanne on selkeä maakuntien toimielinten osalta. Maakuntien ylin päätösvalta tulee HE:n mukaan olemaan maakuntavaltuustoilla. Naisia valitaan kuntien valtuustoihin vähemmän kuin heidän ehdokasosuutensa perusteella voisi odottaa. Naisia on myös kunnallisten toimielinten puheenjohtajistossa vähemmän kuin kyseisten toimielinten jäsenistössä. Maakuntauudistukseksi ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistukseksi laaditun hallituksen esitysluonnoksen sukupuolivaikutusten arvioinnissa oletetaan, että naiset tulevat olemaan aliedustettuina myös maakuntavaltuustoissa. Naisjärjestöjen Keskusliitto edellyttää, että maakuntauudistuksen yhteydessä huolehditaan siitä, että naisten ja miesten tasapuolinen edustus turvataan epäsuorasti valituissa maakuntahallinnon toimielimissä ja niissä toimielimissä, joita tasa-arvolain kiintiösäännös ei koske. On myös vältettävä sitä, että tulevien maakuntien johtotehtävät muodostuvat nykyisen kaltaisesti miesvaltaisiksi ja pidettävä huoli siitä, että maakuntien, niiden hallinnon ja palvelulaitosten johtotehtävät jakautuvat tasaisesti naisten ja miesten kesken myös siten, että naisia saadaan myös ylimpiin johtotehtäviin. Maakuntauudistus ei saa vähentää naisten valtaa, kuten esimerkiksi kuntaliitosten yhteydessä on tapahtunut.

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

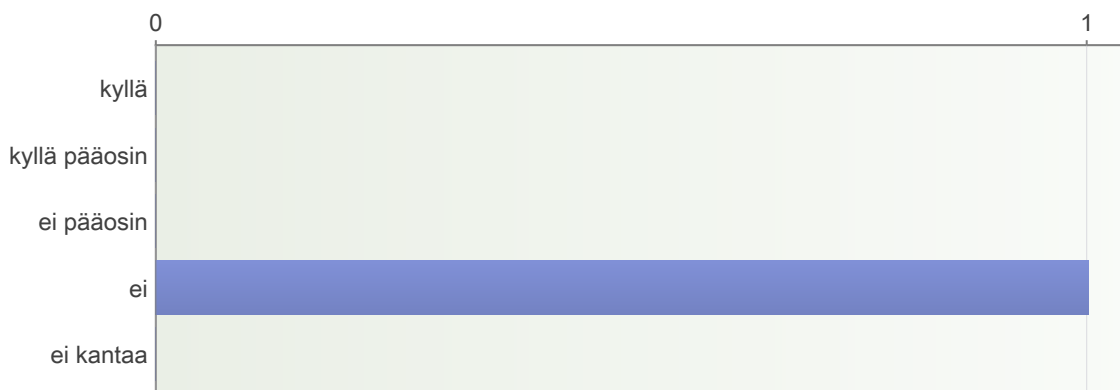
Ei vastauksia.

11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Ei vastauksia.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

- Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettavan lain ensisijaisena tarkoituksena on HE:n 1§:n mukaan väestön hyvinvoinnista ja terveydestä huolehtiminen ja tätä kautta väestöryhmien välisten hyvinvointi- ja terveyserojen vähentäminen. Lain tarkoituksena on myös luoda asianmukaiset edellytykset hoitoon tai palvelujen piiriin pääsylle ja sille, että koko maassa on saatavilla riittävästi ja yhdenvertaisesti palveluja sekä palveluja tarvitsevien ihmisten tarpeet ja niissä tapahtuvat muutokset huomioon otettava palvelurakenne. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Naisjärjestöjen Keskusliitto edellyttää, että palveluiden saatavuudesta ja saavutettavuudesta huolehditaan uudistuksen yhteydessä eri väestöryhmät ja niiden tarpeet huomioiden. Esimerkiksi vanhojen naisten joukossa on paljon palveluja tarvitsevia, joiden pääsy palveluihin vaarantuu ellei palveluita ole saatavilla lähipalveluina. Sama koskee myös lapsiperheitä ja kaikkia autottomia niillä alueilla, joilla joukkoliikenne ei ole

toimiva tai kattava. On myös huomioitava, että palvelujen kokoaminen suuriin kokonaisuuksiin vaikuttaa myös henkilöstöön ja merkitsee esimerkiksi työmatkan pitenemistä sote-palveluissa työskenteleville, joista suurin osa on naisia. Jo nyt esimerkiksi kätilöiden yhdensuuntainen työmatka on keskimäärin 100 kilometriä ja pitenee jatkossa synnytyssairaaloiden lakkauttamisten myötä. Keskusliitto huomauttaa, että palvelujen keskittäminen ja työmatkojen piteneminen voivat vaikuttaa negatiivisesti naisten työelämään osallistumiseen, jos työssäkäyntiin vaadittavan auton ostamiseen ei ole varaa tai pitkät työmatkat vaikeuttavat työn ja perheen yhteensovittamista. Palveluiden keskittämisellä voi siten olla välittömien vaikutusten ohella laajempia, epäsuoria negatiivia tasa-arvovaikutuksia sekä palveluiden käyttäjiin että henkilöstöön.

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

Ei vastauksia.

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Ei vastauksia.

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveystaloudessa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

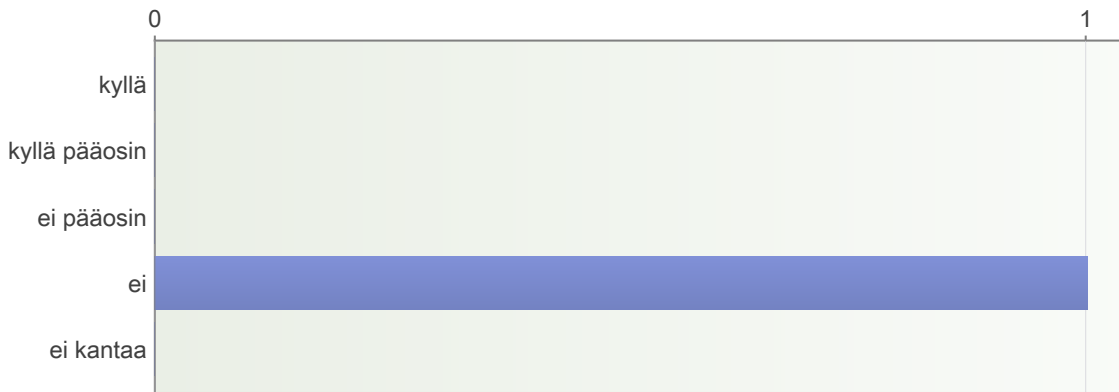
Ei vastauksia.

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Ei vastauksia.

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtäsuuruusvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitettua laajaa valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

- Sosiaali- ja terveyspalvelut ovat naisryittäjien toiseksi suurin toimiala. Naisten osuus sote-alan yrittäjistä on yli 70 % ja suurin osa (98 %) sote-alan yrityksistä on pieniä, alle 10 hengen mikroyrityksiä. Uudistuksen yhteydessä on vaarana, että naisten omistamat pienet yritykset häviävät kilpailutuksissa suurille, monikansallisille yrityksille. Maakuntaudistukseksi ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistukseksi laaditun hallituksen esitysluonnoksen sukupuolivaikutusten arvioinnin mukaan naisryittäjien määrää sosiaali- ja terveysalalla on rajoittanut kuntien ostopalveluiden kehitys, joissa kunnat hankkivat sosiaali- ja terveyspalvelunsa suurilta, kansainvälisiltä yrityksiltä. Suuret kansainväliset ketjut ovat myös ostaneet pieniä, naisten omistamia yrityksiä. Naisjärjestöjen Keskusliitto edellyttää pienten sote-alan yritysten aseman turvaamista palveluntarjoajien kilpailutuksissa. Naisille ja sukupuolten tasa-arvolle tärkeiden hyvinvointiyhteiskunnan palveluiden rahoituksen turvaamiseksi on huolehdittava myös siitä, että palveluja tuottavat yritykset noudattavat vastuullisia verokäytäntöjä.

18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Vastaajien määrä: 1

- Sukupuolten tasa-arvo huomioitava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisessä

Naisjärjestöjen Keskusliitto pitää hyvänä, että laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä on huomioitu sukupuolten tasa-arvon edistämistavoite säännöksessä, joka koskee valtakunnallisia tavoitteita sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiselle (HE:n 27§). Tämän säännöksen perusteella määritellään tavoitteet, jotka valtioneuvosto vahvistaa joka neljäs vuosi valtakunnallisesti ja tarvittaessa erikseen kullekin maakunnalle. Tämä säännös antaa hyvän ja pysyvän pohjan tasa-arvonäkökulman huomioimiseksi maakuntien työssä sosiaali- ja terveydenhuoltoon liittyen.

Uudistuksen henkilöstövaikutukset kohdistuvat naisiin

Naisjärjestöjen Keskusliitto muistuttaa, että sosiaali- ja terveyspalvelu-uudistus vaikuttaa laajasti sekä sote-palveluita käyttäviin kansalaisiin että sote-palveluissa työskentelevään henkilöstöön ja sen asemaan. Noin 220 000 sote-alan työntekijää siirtyy uudistuksen yhteydessä maakuntien palvelukseen. Kaikista julkisissa ja yksityisissä sote-palveluissa työskentelevistä henkilöistä naisia on noin 90 % ja kuntien sote-palveluissa yli 90 %, joten siirtymä vaikutuksineen kohdistuu suureksi osaksi naisiin.

Sukupuolivaikutukset huomioitava uudistuksen kaikissa vaiheissa

Lakipaketista on tehty laaja sukupuolivaikutusten arviointi. Naisjärjestöjen Keskusliitto huomauttaa, että uudistusten etenemisen ja toteuttamisen yhteydessä on huolehdittava siitä, että nyt tehdyn

sukupuolivaikutusten arvioinnin tulokset otetaan huomioon myös käytännössä. Lisäksi tarvittaessa sukupuolivaikutuksia on arvioitava uudelleen uudistuksen edetessä ja sukupuolivaikutusten arvioinnissa tulee ottaa huomioon naisnäkökulma ja naisten terveyden erityispiirteet.

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

Ei vastauksia.

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveystieteiden ministeriöön)

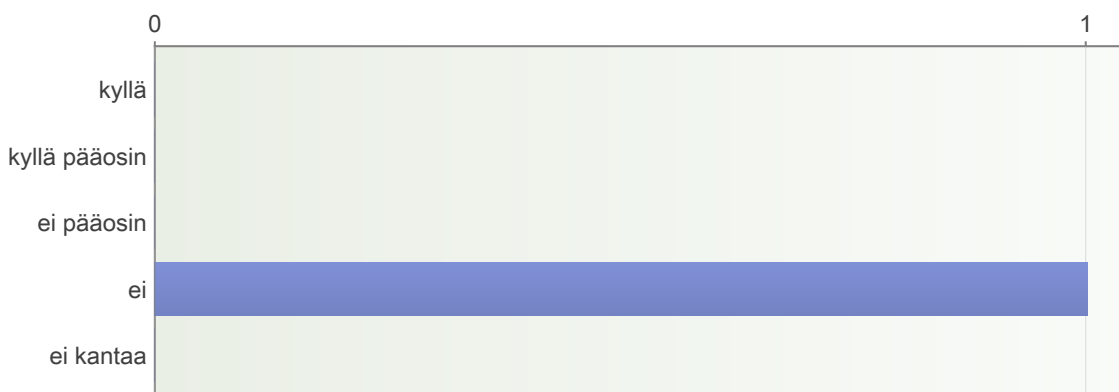
Ei vastauksia.

21. 19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaanpanolain 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

Ei vastauksia.

22. 20. Voimaanpanolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

- Maakuntalain ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun voimaanpanolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyy maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyy maakuntien palvelukseen. Liikkeenluovutus ei vaikuta välittömästi henkilöstön asemaan, mutta sen takaama suoja päättyy vuoden 2020 lopussa. Tämän jälkeen on vaarana, että siirtyneen henkilöstön palvelussuhteiden ehdot ja palkkaus huononevat. Naisjärjestöjen Keskusliitto muistuttaa, että tällä on vaikutusta sekä sote-alan

houkuttelevuuteen että laajemmin palkkatasa-arvoon ja naisten eläkkeisiin. Tällä hetkellä sote-alalla työskenitelevien naisten työsopimuksista määräaikaista on noin 22 prosenttia ja miesten 25 prosenttia. On vaarana, että valinnanvapauden toteuttaminen kasvattaa määräaikaisten työsopimusten määrää ja lisää irtisanomisia sote-alalla.

23. 21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Ei vastauksia.

24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Ei vastauksia.

25. 23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidättekö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

Ei vastauksia.

26. 24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Ei vastauksia.

27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Ei vastauksia.

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

Ei vastauksia.

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

Ei vastauksia.

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Ei vastauksia.

32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Ei vastauksia.

33. 31. Pidättekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena? (erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Ei vastauksia.

34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Ei vastauksia.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

Ei vastauksia.

36. 34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

Ei vastauksia.

37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtiosuuskokonaisuudesta.

Ei vastauksia.

38. 36. Pidätkö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

Ei vastauksia.

39. 37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Ei vastauksia.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Vastaajien määrä: 1

- Sote-alan henkilöstön palvelussuhteiden ehdot turvattava

Maakuntalain ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun voimaantulolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyy maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyy maakuntien palvelukseen. Liikkeenluovutus ei vaikuta välittömästi henkilöstön asemaan, mutta sen takaama suoja päättyy vuoden 2020 lopussa. Tämän jälkeen on vaarana, että siirtyneen henkilöstön palvelussuhteiden ehdot ja palkkaus huononevat. Naisjärjestöjen Keskusliitto muistuttaa, että tällä on vaikutusta sekä sote-alan houkuttelevuuteen että laajemmin palkkatasa-arvoon ja naisten eläkkeisiin. Tällä hetkellä sote-alalla työskentelevien naisten työsopimuksista määräaikaista on noin 22 prosenttia ja miesten 25 prosenttia. On vaarana, että valinnanvapauden toteuttaminen kasvattaa määräaikaisten työsopimusten määrää ja lisää irtisanomisia sote-alalla.

Uudistuksen henkilöstövaikutukset kohdistuvat naisiin

On myös huomioitava, että palvelujen kokoaminen suuriin kokonaisuuksiin vaikuttaa myös henkilöstöön ja merkitsee esimerkiksi työmatkan pitenemistä sote-palveluissa työskenteleville, joista suurin osa on naisia. Jo nyt esimerkiksi kätilöiden yhdensuuntainen työmatka on keskimäärin 100 kilometriä ja pitenee jatkossa synnytysairaaloiden lakkauttamisten myötä. Keskusliitto huomauttaa, että palvelujen keskittäminen ja työmatkojen piteneminen voivat vaikuttaa negatiivisesti naisten työelämään osallistumiseen, jos työssäkäyntiin vaadittavan auton ostamiseen ei ole varaa tai pitkät työmatkat vaikeuttavat työn ja perheen yhteensovittamista. Palveluiden keskittämisellä voi siten olla välittömien vaikutusten ohella laajempia, epäsuoria negatiivia tasa-arvovaikutuksia sekä palveluiden käyttäjiin että henkilöstöön.

Hoidon ja hoivan laatu

Sote-uudistuksen yhtenä keskeisenä tavoitteena on säästää sote-palveluiden kustannuksista. Maakuntauudistuksen ja soten järjestämisuudistuksen HE:n suvuksessa on katsottu, että suurin osa 3 mrd € säästötavoitteesta tulisi saavuttaa henkilöstökustannuksista. Keskusliitto varoittaa, että säästöjen kohdistaminen henkilöstöön voi vaikuttaa huonontavasti sekä henkilöstön jaksamiseen että hoidon ja hoivan laatuun.

Naisyrittäjien asema turvattava

Sosiaali- ja terveyspalvelut ovat naisyrittäjien toiseksi suurin toimiala. Naisten osuus sote-alan yrittäjistä on yli 70 % ja suurin osa (98 %) sote-alan yrityksistä on pieniä, alle 10 hengen mikroyrityksiä. Uudistuksen yhteydessä on vaarana, että naisten omistamat pienet yritykset häviävät kilpailutuksissa suurille, monikansallisille yrityksille. Maakuntauudistukseksi ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistukseksi laaditun hallituksen esitysluonnoksen sukupuolivaikutusten arvioinnin mukaan naisyrittäjien määrää sosiaali- ja terveysalalla on rajoittanut kuntien ostopalveluiden kehitys, joissa kunnat hankkivat sosiaali- ja terveyspalvelunsa suurilta, kansainvälisiltä yrityksiltä. Suuret kansainväliset ketjut ovat myös ostaneet pieniä, naisten omistamia yrityksiä. Naisjärjestöjen Keskusliitto edellyttää pienten sote-alan yritysten aseman turvaamista palveluntarjoajien kilpailutuksissa. Naisille ja sukupuolten tasa-arvolle tärkeiden hyvinvointiyhteiskunnan palveluiden rahoituksen turvaamiseksi on huolehdittava myös siitä, että palveluja tuottavat yritykset noudattavat vastuullisia verokäytäntöjä.

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Ei vastauksia.

44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Ei vastauksia.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Ei vastauksia.

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Lakipaketista on tehty laaja sukupuolivaikutusten arviointi. Naisjärjestöjen Keskusliitto huomauttaa, että uudistusten etenemisen ja toteuttamisen yhteydessä on huolehdittava siitä, että nyt tehdyn sukupuolivaikutusten arvioinnin tulokset otetaan huomioon myös käytännössä. Lisäksi tarvittaessa sukupuolivaikutuksia on arvioitava uudelleen uudistuksen edetessä ja sukupuolivaikutusten arvioinnissa tulee ottaa huomioon naisnäkökulma ja naisten terveyden erityispiirteet.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.